Lausunto

17.10.2018

Mia Nores

YmV@eduskunta.fi

Asia: HE1022018 vp hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain liitteen 1 muuttamisesta

Turvetuotantoalueen pinta-alan määrittämisestä ei tule poistaa täsmennystä ”yhtenäiseksi katsottava tuotantopinta-ala”

Ympäristövaikutusten arvioinnin (YVAn) hankeluettelon muutoksen tavoitteena on hankeluettelon ajantasaistaminen, sisällön selkeyttäminen sekä yhdenmukaistaminen mahdollisimman pitkälle tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin liitteenä I olevan hankeluettelon kanssa, kuitenkin ottaen huomioon Suomen ympäristön erityispiirteet. Muutokset, joilla lisätään lainsäädännön selkeyttä ja ymmärrettävyyttä sekä parannetaan oikeusvarmuutta ja hallinnon sujuvuutta, ovat varsin kannatettavia.

Hankeluettelon 2 kohdan e alakohtaa esitetään muutettavaksi niin, että nykyinen täsmennys ”yhtenäiseksi katsottava tuotantopinta-ala” poistetaan. Alakohdan sanamuodoksi ehdotetaan koskemaan pinta-alaltaan yli 150 hehtaarin turvetuotantoa (englanniksi site). Täsmennys on kuitenkin ollut olennainen ja selkeyttävä lisämääre. Jos ”yhtenäiseksi katsottava tuotantopinta-ala” jätetään pois, se johtaa epämääräisyyteen lakia tulkittaessa: tuotantopinta-alaan voitaisiin näin laskea helposti esimerkiksi ympäristönsuojelurakenteita, tiealueita tai muita tuotantoalaan kuulumattomia pinta-aloja tai YVA-menettelyä voitaisiin alkaa soveltamaan toisiaan lähellä oleviin, mutta erillisiin hankkeisiin.

Suomessa turvetuotannon vesienpuhdistuksen taso on korkea verrattuna muihin jäsenmaihin. Muissa jäsenmaissa ei myöskään vaadita pinta-alaltaan niin laajoja vesiensuojelurakenteita esimerkiksi pintavalutuskenttinä ja kosteikkoina kuin Suomessa. Mikäli laissa nykyisin oleva tarkennus ”yhtenäiseksi katsottava tuotantopinta-ala” poistetaan, suomalainen turvetuotanto asettuu eriarvoiseen asemaan suhteessa direktiivin tulkintaan muissa maissa.

Hallituksen esityksessä todetaan, ettei esityksellä olisi juurikaan taloudellisia vaikutuksia. Tämä ei pidä paikkaansa hankeluettelon laajenemisen ja epämääräisyyden lisääntymisen osalta. Koska YVA-menettely ja ympäristöluvan hakeminen ovat edelleen peräkkäisiä prosesseja, viranomaiskäsittelyn hankkeen toteuttamiselle aiheuttama viive koituu hankkeesta vastaavalle kustannukseksi. Lisäksi muutos lisäisi yritysten hallinnollista taakkaa. Lisäviive sekä investointihalukkuuden vähentyminen aiheuttaisi yhteiskunnalle negatiivisia vaikutuksia.

Ympäristönsuojelun tasoon hallituksen esityksessä olevalla muutoksella ei ole merkitystä, sillä turvetuotanto edellyttää aina ympäristöluvan. Turvetuotannon ympäristölupamenettelyyn liittyvät laajat kuulemis- ja vaikutusarvioinnit sekä velvoitteet. Jos yritys puhdistaa vesiä ympäristölupavelvoitteita tiukemmin, edellyttää tämä yleensä laajempaa pinta-alaa käytettäväksi muuhun kuin tuotantoon. YVAn hankeluettelon muuttaminen ei täten kannustaisi toimimaan ympäristölupavelvoitteita tiukemmin.

Hallitusohjelman yhtenä tavoitteena on säädösten sujuvoittaminen ja se, että EU-säädösten toimeenpanossa pidättäydytään kansallisesta lisäsääntelystä. Esitetty muutos toimisi hallituskirjauksen vastaisesti ja lisäisi yritysten kustannuksia ilman ympäristösuojelun tason parantumista.

Esitämme, että hankeluetteloon jätetään määritelmä ”yhtenäiseksi katsottava tuotantopinta-ala”. Lisäksi esitämme, että pinta-alan määrittelyä tarkennetaan erillisellä ohjeella, joka laaditaan yhdessä toimialan kanssa.

Lisätietoja: Ympäristöjohtaja Mia Nores, puh. 0443300928, mia.nores@vapo.fi